

Aan de minister van LNV
Mw. C van der Wal

Zuidhorn, 7 juni 2022

Geachte minister,

Als bestuur van de WBE Westerkwartier Groningen willen wij uw voornemen om de jacht op de haas het komende seizoen in de provincie Groningen (en het konijn landelijk) te sluiten onder de aandacht brengen.

Achtergrond:

Op 3 november 2020 is door uw ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) een herziene Rode Lijst van de Nederlandse zoogdieren vastgesteld. Deze Rode Lijst is gebaseerd op het basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020, opgesteld door de Zoogdierverseniging. Daarop worden haas en konijn als "gevoelig" aangemerkt. Hoewel de haas als algemeen voorkomend wordt beschreven krijgt zij deze status omdat de populatiegrootte vergeleken wordt met die van 1950. Overigens wordt in hetzelfde rapport vermeld dat de haas door de Nederlandse afdeling van de International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN) de kwalificatie "least concern" krijgt omdat de populatiegrootte de afgelopen 10 jaar minder dan 20% is veranderd. De Zoogdierverseniging blijkt in haar rapport haar telgegevens waarop de populatietrend is gebaseerd verkregen te hebben van Sovon, een vereniging van vogeltellers. Hazen en konijnen zijn (en passant) meegeteld met broedvogeltellingen. Het is onbekend of deze telling volgens een gevalideerd protocol is geschied. Een recent rapport van Bureau Waardenburg (Analyse Dag-/Nachtellingen haas, konijn, ree, februari 2022) laat zien dat er 's nachts tot wel drie keer zoveel hazen en konijnen geteld worden dan overdag. Deze informatie is door u niet meegenomen in de overwegingen. Overigens houdt de Rode Lijst-status "gevoelig" nog niet in dat de soort "kwetsbaar" is (de daaropvolgende categorie), laat staat "bedreigd" of "ernstig bedreigd". Naar aanleiding van de Rode Lijst heeft de Partij voor de Dieren op 11 februari 2021 een motie ingediend om haas en konijn van de lijst van vrij bejaagbare soorten te schrappen (35 616 nr. 9). Deze motie is aangenomen en was aanleiding om de Wageningen Universiteit (verder WU) opdracht te geven een studie te verrichten naar de staat van instandhouding van haas en konijn. Deze studie is in maart 2022 opgeleverd en bleek een bureau studie te zijn die dezelfde telgegevens van Sovon gebruikt heeft als de Zoogdierverseniging gebruikt heeft voor de Rode Lijst. Bovendien heeft de WU de ontbrekende Sovon gegevens zelf met behulp van rekenmodellen (MaxEnt machine learning-algoritme) aangevuld om de gegevens te extrapoleren naar de gehele provincie. Daarbij zijn de telgegevens die de WBE's verzamelen en de FBE gebruikt voor de onderbouwing van het faunabeheerplan (goedgekeurd door Gedeputeerde Staten (GS) door het ministerie volledig buiten beschouwing gelaten. Wet- en regelgeving Jacht is uitgebreid omschreven in de Wet Natuurbescherming (Wnb). Centraal fungeert hierin het faunabeheerplan. Jacht op de vijf wildsoorten mag enkel plaatsvinden overeenkomstig het faunabeheerplan (art. 3.12 lid 1 Wnb). Hiertoe verrichten de WBE's trendtellingen.

Algemeen (t.a.v. provincie Groningen en in relatie tot het faunabeheerplan 2019-2024):

Kwantitatieve gegevens: In de Verordening natuurbescherming provincie Groningen worden in hoofdstuk 5 onder andere eisen gesteld aan faunabeheerplannen en ook aan het nieuwe onderdeel jacht. Om de voor het faunabeheerplan noodzakelijke telgegevens te verzamelen wordt van alle uitvoerders van het faunabeheerplan gevraagd om inspanning te leveren met uitvoering van trendtellingen. Het betreft de trendtelling wildsoorten gepland in het voorjaar. Deze trendtelling is erop gericht om een trend van de jachtsoorten te kunnen bepalen voor het gehele gebied waarvoor zich de zorg van de faunabeheereenheid uitstrekt. Hiervoor wordt geteld op basis van een door de faunabeheereenheid vast te stellen protocol en geregistreerd in een door haar ter beschikking gestelde applicatie. De gegevens zijn o.a. noodzakelijk voor monitoring en het verlengen van de faunabeheerplannen.

In het faunabeheerplan Groningen 2019-2024 wordt t.a.v. de haas het volgende vastgesteld (artikel 5.4.6): Gewenste stand en duurzame staat van instandhouding. De aanwijzing van de haas als soort waarop de jacht is geopend (artikel 3.22, vijfde lid van de Wnb), houdt in dat reeds is vastgesteld dat de soort niet in zijn voortbestaan wordt bedreigd of dat de staat van instandhouding niet verslechterd. De trendtellingen die zijn verricht van 2016 t/m 2019 tonen een stabiele stand tav de haas (zie tabel). In 2020 kon geen betrouwbare gestandaardiseerde telling worden verricht door de WBE's i.v.m. met de toenmalige coronamaatregelen. De tellingen van 2022 zijn op dit moment voor ons als bestuur (nog) niet beschikbaar/inzichtelijk. De FBE Groningen zal waarschijnlijk en inmiddels over gegevens van de voorjaartelling 2022 beschikken incl aantallen haas.

Trendtellingen 100 ha. velden haas in de provincie Groningen							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
haas	2048	1434	1261	2019	niet geteld corona	2200	

In artikel 3.20 lid 3 Wnb is opgenomen dat de jachthouder datgene doet wat een goed jachthouder betaamt om een redelijke stand van de in zijn jachtveld aanwezige wild te handhaven dan wel bij het ontbreken daarvan te bereiken en om schade door in zijn jachtveld aanwezig wild te voorkomen. De jachthouder kent als geen ander zijn jachtveld en kan daarom inschatten wat er, gegeven de aanwezige populaties van dieren in zijn veld, mogelijke en nodig is aan afschot gedurende het jachtseizoen om een redelijke wildstand te handhaven, zodat er geen negatief effect op natuurwaarden is en dat jacht duurzaam is. Omschrijving redelijke wildstand: Een redelijke wildstand is de door de jachthouder in de praktijk te bepalen wildstand. Het niveau van de wildstand dient zodanig te zijn, dat deze bijdraagt aan het voorkomen van schade zonder dat de staat van instandhouding van de soort daaronder te lijden heeft. De jacht kan hieraan bijdragen door een verantwoord en zoveel als mogelijk selectief afschot toe te passen. Een redelijke wildstand houdt in dat de jachthouder overmatige benutting moet voorkomen. De praktijk: In een jachtveld met een goede en gezonde hazenstand is het verantwoord om benuttingsjacht op de haas uit te voeren. Als de stand suboptimaal blijft benuttingsjacht achterwege. Dat de hazenstand/populatiegrootte per jachtveld binnen de diverse WBE's binnen onze provincie kan en zal variëren is een gegeven.

Maatregelen: De maatregelen die een jachthouder moet nemen om een redelijke wildstand te realiseren hangen af van de omstandigheden in zijn jachtveld. Het is aan de jachthouder om te bepalen op welke wijze hij middels maatregelen invulling geeft aan het bereiken van een redelijke wildstand en daarin een goede afweging te maken tussen benutten, schadepreventie en andere maatschappelijke belangen. In deze paragraaf worden geen aanvullende eisen gesteld aan de jachthouder om een redelijke wildstand te bereiken omdat de wet de jachthouder exclusief deze bevoegdheid geeft en de provincie hierin geen bevoegd gezag is. De individuele jachthouder is dus verantwoordelijk voor het handhaven van een goede en gezonde hazenstand mede op basis van het zgn. 'wise use' principe (zie eerder).

Meerdere WBE's en jachthouders in onze provincie werken intensief samen met stakeholders zoals het Groninger landschap, Collectief Groningen West en Groninger weidevogelboeren teneinde onze weidevogels en akkervogels te behouden. Predatorenbeheer door jachthouders zoals bestrijding van vos en zwarte kraai is essentieel om onze nationale vogel maar ook andere bodembroeders en akkervogels te behouden. Met het Aanvalsplan Grutto willen overheden, boeren en natuurorganisaties en niet in de laatste plaats jachthouders en WBE's in onze provincie (predatorenbeheer) pogingen doen om de weide en akkervogels weer toekomstperspectief te geven. Belangrijke spin off van dit beleid is dat dit ook de stand van de haas ten goede komt. In de gebieden waar natuurinclusief wordt geboerd, predatoren (door jachthouders) worden beheerd en aandacht is voor een gevarieerde biotoop door het inzaaien van kruidenrijke akkerranden waar jagers en boeren zich voor inspannen zie je de hazenstand floreren en toenemen. In dergelijke gevallen is het volstrekt verantwoord om de benuttingsjacht op het haas uit te voeren uiteraard altijd volgens het 'wise use' principe. Dus alleen benuttingsjacht indien verantwoord. Indien de hazenstand in een jachtveld onder de maat is zal de jachthouder daar uiteraard niet benutten. Een sluiting van de jacht op haas en konijn zal de motivatie van jachthouders om andere activiteiten te ondernemen in het belang van een gezonde wildstand niet versterken maar eerder doen afnemen. Hierbij valt te denken aan predatorenbeheer, inzaaien van kruidenrijke akker en weideranden, biotoopverbetering, didactische activiteiten etc.

Als bestuur van de WBE Westerkwartier zien wij op dit moment geen aanleiding om het komende seizoen de jacht op de haas te sluiten. In het faunabeheerplan 2019-2024 is vastgesteld dat de haas niet wordt bedreigd in zijn voortbestaan en dat de staat van instandhouding niet verslechtert. De trendtellingen tonen geen significante achteruitgang. Uiteraard is zoals eerder opgemerkt de individuele jachthouder/combinatie verantwoordelijk voor een goede wildstand waar hij/zij het 'wise use' principe altijd zal toepassen.

Wij verzoeken de argumenten die benoemd zijn in dit schrijven mee te nemen in uw voorgenomen besluit om de jacht op de haas in de provincie Groningen en in het bijzonder binnen het gebied van de WBE Westerkwartier het komende seizoen te sluiten. Wij hopen van harte dat de benuttingsjacht op de haas ook dit seizoen mogelijk zal blijven.

Met vriendelijke groet, mede namens het bestuur van de WBE Westerkwartier,

Jos van Raaij, voorzitter WBE Westerkwartier

e-mail: jjamvanraaij@gmail.com,

mobiele nummer: 06-20629962